

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับฟังรายการ GREEN WAVE กับระดับความพึงพอใจจากการรับฟังรายการ GREEN WAVE ของกลุ่มนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยของภาคีรัฐบาลและภาคเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรของปรากฏการณ์เรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะเป็นกรณีศึกษา (Case Study)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ กลุ่มนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยที่จำกัดจำนวนรับของภาคีรัฐบาลและภาคเอกชน ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร รวม 18 สถาบัน คือ

สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีที่จำกัดจำนวนรับของภาคีรัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร มีนิสิตนักศึกษารวมทั้งสิ้น 7 สถาบันคือ

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาล	ชาย	หญิง	จำนวนรวม
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	7243	9284	16527
2. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	4865	8916	13781
3. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	8992	6170	15162
4. มหาวิทยาลัยมหิดล	3134	6245	9379
5. มหาวิทยาลัยศิลปากร	1386	2696	4082
6. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	4426	5827	10253
7. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	13558	3651	17209
รวมทั้งสิ้น	43604	42789	86393

ที่มา : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย กองแผนงาน, รายงานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษา
ปีการศึกษา 2536.

สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีของภาคเอกชน ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร มีนิสิตนักศึกษารวมทั้งสิ้น 11 สถาบัน คือ

สถาบันอุดมศึกษาของเอกชน	ชาย	หญิง	จำนวนรวม
1. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	5041	9632	14673
2. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	6356	14563	20919
3. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	4115	5962	10077
4. มหาวิทยาลัยศรีปทุม	5507	4897	10404
5. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	4762	10116	14878
6. มหาวิทยาลัยสยาม	4279	5347	9626
7. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	130	683	813
8. มหาวิทยาลัยเกริก	644	1722	2366
9. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	3345	3022	6367
10. มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	1710	1135	2845
11. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร	1909	148	2057
รวมทั้งสิ้น	37798	57227	95025

ที่มา : สำนักกิจการสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, รายงานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2536.

กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling) โดยจะทำการแบ่งตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเลือกมหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยที่จำกัดจำนวนรับในเขตกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

- มหาวิทยาลัยที่จำกัดจำนวนรับของภาครัฐบาล
- มหาวิทยาลัยที่จำกัดจำนวนรับของภาคเอกชน

จากการแบ่งออกเป็นภาค ผู้วิจัยได้สุ่มเลือกภาคละ 1 มหาวิทยาลัยมาเป็นตัวแทนที่จะทำการ
การศึกษา คือ

- มหาวิทยาลัยของภาครัฐ คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มหาวิทยาลัยของภาคเอกชน คือ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ขั้นตอนที่ 2

การแบ่งนิสิตนักศึกษาในแต่ละมหาวิทยาลัยออกตามสาขาวิชาที่เรียน โดยจำแนกตามการแบ่ง
สาขาวิชาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อ่างใน จันทร์จิรา มุถุมณี : 2535) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 สาขา
วิชา ดังนี้

- นิสิตนักศึกษาในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ได้แก่

คณะครุศาสตร์	คณะศึกษาศาสตร์	คณะสังคมศาสตร์
คณะนิติศาสตร์	คณะนิเทศศาสตร์	คณะรัฐศาสตร์
คณะเศรษฐศาสตร์ (เศรษฐศาสตร์และการบัญชี) คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี		

- นิสิตนักศึกษาในสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ได้แก่

คณะมนุษยศาสตร์	คณะอักษรศาสตร์	คณะศิลปกรรมศาสตร์
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์		

- นิสิตนักศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ได้แก่

คณะวิทยาศาสตร์	คณะเภสัชศาสตร์	คณะแพทยศาสตร์
คณะสัตวแพทยศาสตร์	คณะทันตแพทยศาสตร์	คณะเกษตร
คณะวิศวกรรมศาสตร์	คณะประมง	คณะวนศาสตร์
คณะอุตสาหกรรมและการเกษตร		

จากนั้น ผู้วิจัยทำการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ซึ่ง
อาศัยหลักความแปรผันร่วมกันระหว่างขนาดของกลุ่มตัวอย่างกับความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้น จากกรณี
ที่ทราบจำนวนประชากรแน่นอน สูตรที่ใช้ คือ [Yamane, 1973 อ่างในบุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ : 68]

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ c = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากร
 n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ถ้าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับร้อยละ 5 (0.05) ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จะเท่ากับ

$$n = \frac{37,446}{1+37,446 (0.05)^2} = 399.98931 \text{ คน}$$

จากการคำนวณโดยวิธีสุครณี ปรากฏว่า จะต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นจำนวนทั้งสิ้นอย่างน้อย 400 คน ผู้วิจัยจึงทำการสุ่มเลือกนิสิตนักศึกษาโดยปรับให้ได้จำนวนสัดส่วนเท่าๆกันในแต่ละ สาขาวิชา สาขาวิชาละ 70 คน ดังนั้น เมื่อรวม 3 สาขาวิชาในแต่ละมหาวิทยาลัย จะได้กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาเป็นจำนวนทั้งสิ้นมหาวิทยาลัยละ 210 คน รวมประชากรกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาในมหาวิทยาลัยทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน เป็นจำนวนทั้งหมด 420 คน ทั้งนี้ จะทำการสุ่มตัวอย่างโดยเจาะจงให้มีกลุ่มประชากรทั้งเพศชายและเพศหญิงเป็นจำนวนเท่ากัน

ขั้นตอนที่ 3

เมื่อทราบจำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาตามคณะที่อยู่ในสาขาวิชาต่างๆข้างต้นตามจำนวนที่ได้ทำการแบ่งไว้ โดยไม่จำกัดชั้นปี ซึ่งนิสิตนักศึกษาที่เป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างนี้ จะต้องเป็นผู้ที่เคยรับฟังรายการ GREEN WAVE มาก่อน จึงจะสามารถเป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการจะศึกษาได้

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1

นิสิตนักศึกษามีลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ต่างกัน ทำให้มีการเปิดรับฟังรายการกรีนเวฟแตกต่างกัน

- ตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะทางค่านิยมประชากรศาสตร์ของนิสิตนักศึกษา ได้แก่ เพศ สาขาวิชา ที่เรียน รายได้เพื่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน รายได้ครอบครัว บุคคลที่อาศัยร่วมอยู่ด้วย
- ตัวแปรตาม คือ การเปิดรับฟังรายการ GREEN WAVE คลื่นเอฟ เอ็ม 104.5 Mhz.

สมมติฐานข้อที่ 2

นิสิตนักศึกษาที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ต่างกัน ทำให้มีความพึงพอใจที่ได้รับจากการฟังรายการแตกต่างกัน

- ตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะทางค่านิยมประชากรศาสตร์ของนิสิตนักศึกษา ได้แก่ เพศ สาขาวิชา ที่เรียน รายได้เพื่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน รายได้ครอบครัว บุคคลที่อาศัยร่วมอยู่ด้วย
- ตัวแปรตาม คือ ระดับความพึงพอใจที่ได้รับจากการฟังรายการกรีนเวฟ คลื่นเอฟ เอ็ม 104.5 Mhz.

สมมติฐานข้อที่ 3

การเปิดรับฟังรายการกรีนเวฟ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่ได้รับจากการฟังรายการ

- ตัวแปรอิสระ คือ การเปิดรับฟังรายการ GREEN WAVE คลื่นเอฟ เอ็ม 104.5 Mhz.
- ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจที่ได้รับจากการฟังรายการกรีนเวฟ คลื่นเอฟ เอ็ม 104.5 Mhz.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามประเภทให้ประชากรกรอกคำตอบเอง (Self - Administered Questionnaire) ประกอบด้วยคำถามที่เป็นคำถามปลายเปิดที่มีคำตอบให้เลือก และคำถามเปิดเฉพาะข้อความคิดเห็น มุมมองในด้านความต้องการของผู้รับฟัง และข้อเสนอแนะ ซึ่งรวมทั้งหมดประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สาขาวิชาที่เรียน รายได้เพื่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน รายได้ครอบครัว บุคคลที่อาศัยร่วมอยู่ด้วย ซึ่งมีลักษณะการตอบคำถามแบบให้เลือกตอบเพียงข้อเดียว มีจำนวนคำถามทั้งสิ้น 5 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 1 - 5

- ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับฟังรายการ GREEN WAVE ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวนคำถามทั้งสิ้น 9 ข้อ การตอบคำถามเป็นลักษณะแบบให้เลือกตอบเพียงข้อเดียวในคำถามข้อ 6 - 12 และคำถามที่ให้เลือกตอบได้ 3 คำตอบ ในข้อคำถามที่ 13 และ 14
- ส่วนที่ 3 เป็นแบบวัดความพึงพอใจจากการรับฟังรายการ GREEN WAVE ของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะการตอบคำถามแบบให้เลือกตอบเพียงช่องเดียว มีจำนวนคำถามทั้งสิ้น 22 ข้อ ตั้งแต่คำถามข้อ 15 - 36
- ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและมุมมองในค่านิยมการจากรายการ GREEN WAVE ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามในลักษณะอัตนัย จำนวน 5 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 37 - 41

การทดสอบเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ ไปทดสอบเพื่อให้มีความเที่ยงตรง [Validity] และความเชื่อถือ [Reliability] ดังนี้

- การทดสอบความเที่ยงตรง [Validity] โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่

ดร. ธนวดี บุญดี	ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์
ดร. อรวรรณ บิลันธนโสภา	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ดร. เสถียร เจษประทีป	กรรมการวิทยานิพนธ์

ทุกท่านร่วมกันพิจารณาตรวจสอบในค่านิยมที่เที่ยงตรงของเนื้อหา การใช้ภาษาและโครงสร้างของแบบสอบถาม

- ความเชื่อถือได้ [Reliability] โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 20 ชุด ไปทดสอบ [Pretest] กับกลุ่มที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกันกับประชากรที่จะทำการศึกษา เพื่อนำมาหาค่าทางสถิติ โดยใช้การหาค่าความเชื่อมั่นของครอนบาค [Cronbach]

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ \frac{1 - \sum Si^2}{Si^2} \right\}$$

เมื่อ α คือ ความเชื่อมั่น Si^2 คือ คะแนนแปรปรวนของแต่ละข้อ
 n คือ จำนวนข้อ Si^2 คือ ความแปรปรวนของทั้งฉบับ

ผลการทดสอบปรากฏว่า : ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ใช้สำหรับวัดระดับความพึงพอใจ มีค่า = 0.8455 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูงเพียงพอที่จะนำแบบสอบถามมาใช้เก็บข้อมูลจริงได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยอีก 2 ท่านทำการออกพื้นที่แจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างตามสาขาวิชาที่เรียนในมหาวิทยาลัยที่ได้รับการสุ่มตัวอย่าง โดยมีการถามก่อนแจกแบบสอบถามว่า บุคคลนั้น เคยรับฟังรายการกรีนเวฟหรือไม่ แล้วจึงค่อยแจกแบบสอบถามให้กรอก โดยมีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นเวลา 1 เดือน

เกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนนในส่วนของการเปิดรับฟังรายการ GREEN WAVE และระดับความพึงพอใจที่ได้รับจากการฟังรายการ GREEN WAVE มีรายละเอียด ดังนี้

1. การเปิดรับฟังรายการ GREEN WAVE

วัดจากระยะเวลาในการฟังรายการ GREEN WAVE และความบ่อยครั้งของการเปิดรับฟังรายการ GREEN WAVE โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1.1 การวัดระยะเวลาในการฟังรายการ GREEN WAVE ต่อวัน ให้คะแนน ดังนี้

วันละน้อยกว่า 30 นาที	=	1	คะแนน
วันละ 30 นาที - 59 นาที	=	2	คะแนน
วันละ 1 ชม. - น้อยกว่า 1 ชม.30 นาที	=	3	คะแนน
วันละ 1 ชม.30 นาที - น้อยกว่า 2 ชม.	=	4	คะแนน
วันละ 2 ชม.ขึ้นไป	=	5	คะแนน

1.2 การวัดความบ่อยครั้งของการเปิดรับฟังรายการ GREEN WAVE ให้คะแนนดังนี้

ฟังบ้างนานๆครั้ง	=	1	คะแนน
ไม่ค่อยได้ฟัง (1 ครั้ง/สัปดาห์)	=	2	คะแนน
ฟังเป็นบางครั้ง (2-3 ครั้ง/สัปดาห์)	=	3	คะแนน
ฟังบ่อย (4 ครั้ง/สัปดาห์)	=	4	คะแนน
ฟังสม่ำเสมอ (5-7 ครั้ง/สัปดาห์)	=	5	คะแนน

จากนั้น นำผลลัพธ์ที่ได้จากการคูณระหว่างระยะเวลาในการฟังรายการกับความบ่อยครั้งของการเปิดรับฟังรายการ มาหารด้วยระดับคะแนน 5 ระดับ คือ หาร 5 เพื่อให้ได้คะแนนเต็ม 5 คะแนน ทำให้ง่ายต่อความเข้าใจ ผลลัพธ์ที่ได้นี้ ถือเป็นค่าคะแนนของการเปิดรับฟังรายการของกลุ่มตัวอย่าง

2. ความพึงพอใจที่ได้รับจากการฟังรายการ GREEN WAVE วัดจากระดับความพึงพอใจได้ ดังนี้

พอใจอย่างยิ่ง	=	5	คะแนน
พอใจ	=	4	คะแนน
เฉยๆ	=	3	คะแนน
ไม่พอใจ	=	2	คะแนน
ไม่พอใจมาก	=	1	คะแนน

การแปลความหมายค่าเฉลี่ย

ผู้วิจัยตั้งเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับการเปิดรับฟังรายการ GREEN WAVE ระดับความพึงพอใจที่ได้รับจากการฟังรายการ GREEN WAVE ดังนี้

1.	คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง มีระดับน้อยมาก
2.	คะแนนเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง มีระดับน้อย
3.	คะแนนเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง มีระดับปานกลาง
4.	คะแนนเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง มีระดับมาก
5.	คะแนนเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง มีระดับมากที่สุด

ความที่ได้แบ่งเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับในช่วงต้นนี้ เนื่องจากโดยปกติแล้ว ค่าคะแนน 1-5 จะแบ่งออกได้ทั้งหมด 4 ช่วง แต่ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความต้องการแบ่งคะแนนออกเป็น 5 ช่วง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการแบ่งระดับคะแนนในช่วงกลางออกเป็น 3 ช่วงก่อน โดยมีช่วงคะแนนในแต่ละระดับเท่ากับ 0.99 จึงเหลือคะแนนช่วงหัวและท้าย ที่มีจำนวนช่วงคะแนนน้อยกว่า คือ 0.49 ซึ่งคะแนนในระดับหัว-ท้ายนี้ โดยปกติ จะมีผลการวิจัยออกมาในระดับนี้น้อยมาก จึงไม่เป็นผลใดๆแก่การวิจัย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

สมมติฐานข้อที่ 1	ทดสอบโดยใช้แบบสอบถามส่วนที่ 1, ส่วนที่ 2 คำถามตั้งแต่ข้อ 1 - 14
สมมติฐานข้อที่ 2	ทดสอบโดยใช้แบบสอบถามส่วนที่ 1, ส่วนที่ 3 คำถามข้อ 1-5 และข้อ 15-36
สมมติฐานข้อที่ 3	ทดสอบโดยใช้แบบสอบถามส่วนที่ 2, ส่วนที่ 3 คำถามข้อ 6 - 36

สถิติที่ใช้ในการประมวลผลการวิจัย ในโปรแกรม SPSS for Window มีดังนี้

- สถิติเชิงพรรณนา [Descriptive Statistics] เป็นสถิติประเภทร้อยละ และค่าเฉลี่ยต่างๆ เพื่อใช้อธิบายแบบสอบถามในส่วนที่ 1 - ส่วนที่ 3
 - คุณลักษณะทางประชากรศาสตร์
 - การเปิดรับฟังรายการ GREEN WAVE
 - ระดับความพึงพอใจจากการรับฟังรายการ GREEN WAVE
- การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติในการวิเคราะห์สมมติฐานแต่ละข้อ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 และ 2

- T-test เพื่อทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับฟังรายการกรีนเวฟ และระดับความพึงพอใจที่ได้รับจากการฟังรายการกรีนเวฟ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน
- One-Way ANOVA การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว เพื่อทดสอบความแตกต่างของการเปิดรับฟังรายการกรีนเวฟ และระดับความพึงพอใจที่ได้รับจากการฟังรายการกรีนเวฟ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เรียนในสาขาวิชาต่างกัน มีรายได้เพื่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน รายได้เฉลี่ยต่อครอบครัว และบุคคลที่อาศัยร่วมอยู่ด้วยแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ Pearson's Product Moment Correlation ใช้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรค่าการเปิดรับฟังรายการ GREEN WAVE กับระดับความพึงพอใจในการรับฟังรายการ GREEN WAVE โดยมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%